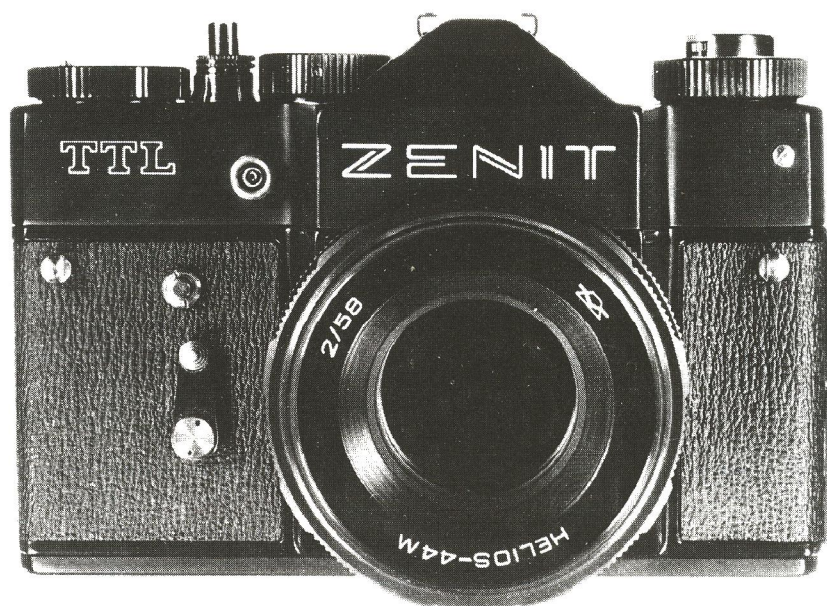

To kameraer i særklasse

De to russiske Zenit-kameraer er noget helt for sig selv, alene på grund af prisen, der ligger på henholdsvis 700 og 900 kroner. Det er uhørt billigt i betragtning af, at der er tale om SLR-kameraer med lysmåler. Man får dog ikke noget forærende, idet kameraerne er noget grovere og tungere i konstruktionen, end vi er vant til.

Tekst og fotos:
H. S. de Kue

Test

Først en lille orientering for dem, der i forvejen har en Zenit. De ældste Zenit spejlreflekser havde Leicagevind (39 mm), senere gik fabrikken over til 42 mm standardgevind. Men først fra og med Zenit EM fik objektivet springblænde og kamerahuset fik indbygget den plade, der udløser springblænden.

Indtil videre er det kun normalobjektivet Helios 1:2/f = 58 mm, der har springblænde. Ekstraobjektiverne vil senere også få springblænde, men det behøver man ikke at vente på. Man kan bruge hvilket som helst objektiv, bare det har 42 mm gevind.

TTL-lysmåling

Zenit TTL måler lyset gennem objektivet med en CdS-fotocelle. Der måles ved den blænde, man har valgt med blænderingen (lysmåling »ved arbejdsblænde«) og det gøres på den fiksede måde, at udløserknappen klarer det hele.

Hvis man trykker udløserknappen langsomt ind, ser man at den allerførst slutter kontakten for batteriet. I søgeren ser man nemlig, at instrumentviseren farer op på plus-tegnet, der betyder overbelys-

ning. Når man fortsætter med at trykke udløserknappen ind, lukker blænden sig til det blændetal, man selv har indstillet på blænderingen. Først nu vil lysmåleren måle korrekt. Man skal dreje på blænderingen, indtil instrumentviseren i søgeren peger på en lille cirkel. Indstillingen er meget nøjagtig: fra midten til yderkanten af den lille cirkel er et kvart blændetrin.

Man skal ikke være nervøs for, at man uforvarende kommer til at tage billedet, hvis man bare vil måle lyset. Man mærker nemlig tydeligt en lille mekanisk modstand i udløserknappen, før lukkeren udløses.

Indstillingsknappen for filmhastigheden har et område fra 13 til 28 DIN (16-500 ASA).

Lysmålingen virker også korrekt ved brug af fremmede objektiver med 42 mm gevindfatning.

Udvendig lysmåler

Den billige model, Zenit EM, har en selencelle til at måle lyset med. Ulempen er, at denne fotocelle har for stor synsvinkel, når man fotograferer med teleobjektiv. I tvivlstilfælde må man så først gå helt hen til motivet, for at måle lyset tæt på.

Instrumentviseren ses oven

på kamerahuset. Når man har drejet en efterfølgingsviser, så den falder sammen med instrumentviseren kan man aflæse de mulige tid-blænde-kombinationer.

Lukkeren

Begge spejlreflekser har en vandret kørende stoflukker med tiderne 1/30, 1/60, 1/125, 1/250 og 1/500 sek. og B for langtidsoptagelser.

På Zenit EM snurrer lukkertidsknappen rundt, mens billedet tages. Det er ligesom på de gamle Leica'er, og det betyder i praksis, at man skal passe på ikke at bremse knappen med en finger, ellers bliver tiden helt forkert. Zenit TTL har en stillestående lukkertidsknop.

For optagelser med elektronblitz skal lukkeren stå på 1/30 sek. Ved EM'eren skal man desuden huske, at omskifteren skal stå på X, ikke på MF. Begge kameraer har blitzsko uden midterkontakt (der skal altså bruges ledning).

Øvrige egenskaber

I alle øvrige henseender er de to kameraer, Zenit EM og TTL, helt ens.

Søgeren viser ikke hele 24x36 mm billedet, men kun cirka 21x30 mm deraf. Der kommer altså en del mere på

filmen, end man ser i søgeren. Det generer ikke spor, når man kører med sorthvide film, som man senere selv laver forstørrelser af.

Billedtælleren skal man selv huske at nulstille, når man skifter film. Stativgevindet sidder ikke i midten, som på de fleste spejlreflekser, men helt i højre side, lige under hurtigoptræksarmen.

Når man vil spole filmen tilbage i patronen, efter det sidste skud, skal man ikke trykke på den sædvanlige lille knap i bunden af kamerahuset, men man skal dreje på en riflet omløber, der sidder udenom udløserknappen. Omløberen er altså ikke en lås for udløserknappen, som man let kunne tro. Hvis man gerne vil læse udløserknappen i indtrykket stilling (ved langtidsoptagelser på B uden trådudløser) skal man bare dreje selve udløserknappen en kvart omgang. Det virker fint.

Når man bruger den indbyggede selvudløser, virker springblænden ikke. Derfor skal man huske, at skifte en lille knap på objektivet til M = manuel blænde. Der er søgt for, at man ikke glemmer det. Når man spænder selvudløseren, kommer der et rødt M til syne. Og desuden står alting tydeligt i den danske brugsanvisning.

Helhedsvurdering

Fordelen ved at vælge en meget billig spejlrefleks er, at man med det samme har råd til at købe et 135 mm teleobjektiv med springblænde. Så får man pludselig bedre billeder, fordi man *ikke* får så meget udenoms kramskrams med, og fordi man kan få baggrunden dejlig uskarp. At kameraet er lidt tungt (huset alene vejer 700 gram) hjælper lidt ekstra mod rystelsesuskarphe. Søgeren kun viser 21x30 mm, hvilket går udmærket med farvenegativfilm. På de store anstalter kopierer man nemlig ikke hele negativet. Resultatet svarer nogenlunde til søgerbilledet i en Zenit.

Tekniske data

Type: Enøjet spejlrefleks 24x36 mm med manuel indstilling efter den indbyggede lysmåler.

Lukker: vandret kørende stoflukker, 1/30-1/500 sek. og B for langtidsoptagelser.

Lysmåling: Zenit TTL måler gennem objektivet ved arbejdsblænde, Zenit EM har en udvendig selen-måler.

Objektivfatning: 42 mm standardgevind.

Priser: Zenit EM med 58 mm objektiv, lysstyrke 2: cirka kr. 695.

Zenit TTL med samme objektiv: cirka kr. 895.

Fabrikant/importør: Zenit, USSR/Jahns Optik ApS.

Lukkertest Zenit TTL

Exsp. tal	Kamera 1	Kamera 2	Kamera 3
1/32	Excellent	Excellent	+ 20
1/64	+ 16, + 2, + 4	Excellent	Excellent
1/128	+ 16, + 10, + 10	+ 38, + 1, + 20	+ 26, + 3, + 14
1/256	+ 75, + 46, + 28	+ 78, + 4, + 3	+ 57, 0, + 10
1/500	+ 12, + 5, + 30	+ 45, + 34, + 37	+ 1, + 1, + 40

Lysmålerstest

LV 9	OK	OK	+ 1/3
LV 14	OK	OK	+ 1/3

Alle tre testede kameraer havde ind imellem lukkertider, der ramte ved siden af 1/30 sek. var vanskelig at måle med det benyttede testudstyr, måske fordi 2. lukkergardin slog tilbage. Ved et kamera slog 2. lukkergardin tilbage og forblev i delvis åben tilstand ved ca. 1/4 af eksponeringerne på 1/30 sek. Afstandsindstillingen havde mindre differencer på alle tre kameraer.

Lukkertest Zenit EM

1/32	+ 23, + 19, + 13	+ 34	+ 41, + 31, + 23
1/64	Excellent	+ 6, + 17, + 31	+ 19, + 9, + 9
1/128	+ 54, + 18, + 3	+ 25, + 14, + 31	+ 34, + 10, + 16
1/256	+ 68, + 5, + 3	+ 38, + 15, + 25	+ 58, + 28, + 35
1/500	Excellent	+ 20	0, 0, + 35

Lysmålerstest

LV 9	OK	OK	+ 1/3
LV 14	OK	+ 1/3	OK

Alle tre kameraer havde differencer i afstandsindstillingen. Ved ét af kameraerne var blitzsynkroniseringen justeret forkert.

Fakta om testmålingerne

Testmålingerne er foretaget i et samarbejde mellem Foto & Smalfilm og et af landets største og mest anerkendte fotoværksteder, fa. S. E. Svendsen. Følgende er kontrolret: Lukkertid, lysmåler, matskivejustering, afstandsskala, blitzkontakt, springblændemekanisme, selvudløser og blændeåbning.

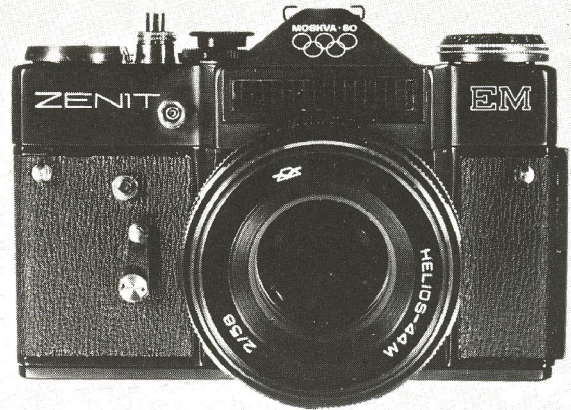
Blitzkontakt, springblændemekanisme og selvudløser fungerede perfekt på samtlige kameraer, ligesom der var en udmærket overensstemmelse mellem afstandsskala og skarphed i filmplan.

Lukkertidstesten er foretaget på et elektronisk instrument, der måler eksponeringen 3 forskellige steder i filmplanet samtidig. Lukketiden er perfekt, hvis den ligger mellem plus 19 % og minus 16 % af den korrekte eksponeringstid - svarende til plus/minus 1/4 blænde. Excellent i skemaet betyder, at den målte eksponeringstid har ligget indenfor plus/minus 1/8 blænde, hvilket svarer til plus/minus 8 %. Plus 40 % og minus 30 %, svarer til plus/minus 1/2 blænde, mens plus 100 % og minus 50 % svarer til plus/minus 1 blænde.

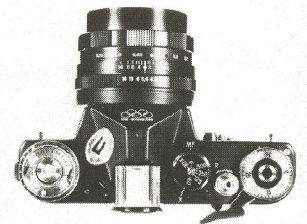
To tal med bindestreg imellem, eksempelvis + 4-12 betyder, at lukkertiden ved den pågældende indstilling ikke er konstant, men svinger mellem minus 4 % og plus 12 % - svarende til omkring 1/4 blænde. 3 tal med kommaer mellem betyder, at eksponeringen ikke har været helt jævn over filmfladen. Hvis talrækken eksempelvis er + 17,8,4 betyder det, at første del af billedet underbelyses 17 %, mens midten overbelyses 8 %, og sidste del overbelyses 4 %. I dette tilfælde forekommer en eksponeringsvariation fra begyndelsen til midten på ca. 1/3 blænde.

Kontrollen af lysmåler foregik i en finjusteret lyskasse. Afstandsskalaen kontrolleredes med en såkaldt kollimator. Blændeåbningen kontrolleredes ved simpel sammenlignende bedømmelse, hvorfor evt. påvisninger af fejl må tages med et vist forbehold.

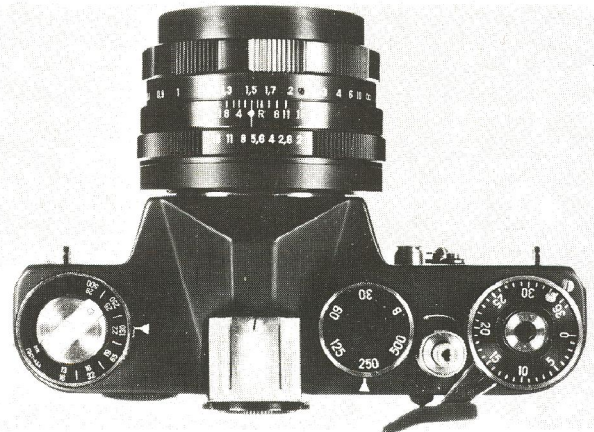
Fa. S. E. Svendsen har kun ansvar for kontrolmålingerne, mens subjektive bedømmelser af f.eks. lysstyrke i søger, spejlrystelser, betjeningskomfort og mekanisk kvalitet udelukkende skyldes Foto & Smalfilm.

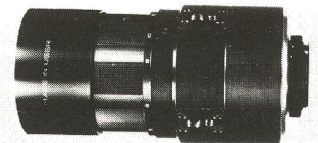
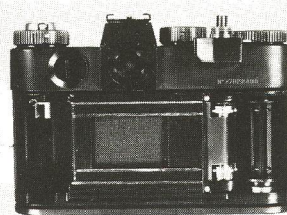
Zenit EM har lysmåler med selencelle, der altså har samme målevinkel, uanset objektivets synsvinkel.

Zenit EM. Lukkertidsknappen drejer rundt under eksponeringen, ligesom på de gamle Leicaer. Skiven med X og MF er omskifteren for blitzkontakten. Ved elektronblitz skal de altid stå på X.

Zenit TTL. Indstillingsknapperne sidder, hvor de plejer, bortset fra at manchetten udenom udløserknappen er frikoblingen, når filmen skal spoles tilbage. Manchetten bruges altså i stedet for en lille knap i bunden, dvs. man kan skifte film, mens kameraet er skruet på et stativ.

Zenit laver spejlteleobjektiver på 500 og 1000 mm. Her ses 500 mm med lysstyrke 8. Den kan bruges på mange forskellige spejlreflekskameraer ved hjælp af en passende Soligor T2-fatning. Der er 2 sæt stativgevind, for optagelser i høj- og tværfORMAT.

Det indvendige er helt ens for begge modeller. Bagklappen er naturligvis hængslet (den er bare retoucheret væk i billedet).

